

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy Skarżysko-Kamienna
na lata 2015-2020”
za lata 2017-2018

Skarżysko-Kamienna 2019

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
1.1. CEL PRZYGOTOWANIA „RAPORTU...”	3
1.2. PODSTAWA PRAWNA SPORZĄDZENIA „RAPORTU...”	3
1.3. NUMER I DATA UCHWAŁY RADY MIASTA W SPRAWIE PRZYJĘCIA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY SKARŻYSKO-KAMIENNA NA LATA 2015-2020”	3
1.4. OKRES, JAKI OBEJMUJE „RAPORT...”	3
1.5. AUTOR „RAPORTU...”	3
2. STAN ŚRODOWISKA W LATACH 2017-2018	4
2.1. POWIETRZE	4
2.2. HAŁAS.....	6
2.3. WODY POWIERZCHNIOWE	7
2.4. WODY PODZIEMNE	10
2.5. GOSPODARKA ODPADAMI	14
2.5.1. ODPADY NIEBEZPIECZNE.....	14
2.5.2. ODPADY Z SEKTORA GOSPODARCZEGO	14
2.5.3. ODPADY KOMUNALNE	15
2.6. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE.....	17
2.7. GLEBY	18
2.8. PRZYRODA	18
3. CELE I ZADANIA ZAPISANE W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA...”	19
4. REALIZACJA ZADAŃ ZAWARTYCH W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY SKARŻYSKO-KAMIENNA NA LATA 2015-2020” W LATACH 2017 I 2018	23
4.1. OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	23
4.2. OCHRONA PRZED HAŁASEM	24
4.3. OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM	25
4.4. OCHRONA WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH	25
4.5. GOSPODARKA ODPADAMI	26
4.6. OCHRONA GLEB I POWIERZCHNI ZIEMI.....	27
4.7. OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	27
4.8. MINIMALIZACJA ZAGROZEŃ DLA ŚRODOWISKA.....	28
4.9. EDUKACJA EKOLOGICZNA.....	28
5. WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ ZAWARTYCH W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY SKARŻYSKO-KAMIENNA NA LATA 2015-2020” W LATACH 2017 I 2018	29
6. PODSUMOWANIE	31

1. Wprowadzenie

1.1. Cel przygotowania „Raportu...”

Celem przygotowania niniejszego Raportu z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020” za lata 2017-2018 jest:

- wywiązanie się z obowiązku ustawowego,
- przedstawienie stanu środowiska w okresie sprawozdawczym - w latach 2017-2018,
- przedstawienie postępów w realizacji każdego z zadań zapisanych w w/w programie,
- określenie w jakim stopniu udało się przedsięwzięcia przyjęte w programie ochrony środowiska zrealizować do dnia 31 grudnia 2018 r.,
- sformułowanie wniosków.

1.2. Podstawa prawna sporządzenia „Raportu...”

Obowiązek sporządzania raportów z wykonania programów ochrony środowiska przez organ wykonawczy gminy, wynika z art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018, poz. 799 ze zm.). Sprawozdanie wykonuje się co 2 lata i przedstawia się Radzie Miasta.

1.3. Numer i data Uchwały Rady Miasta w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020”

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020” przyjęty został Uchwałą Rady Miasta Skarżyska-Kamiennej Nr XIII/102/2015 z dnia 03.09.2015 roku.

1.4. Okres, jaki obejmuje „Raport...”

Przedmiotowy „Raport...” obejmuje okres od 01.01.2017 roku do dnia 31.12.2018 roku.

1.5. Autor „Raportu...”

Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020” za lata 2017-2018 został wykonany na zlecenie Prezydenta Miasta Skarżyska-Kamiennej przez firmę:

PPUH „BaSz” mgr inż. Bartosz Szymusik
26-200 Końskie ul. Polna 72
tel./fax: (41) 372 49 75
e-mail: basz@post.pl
www.basz.pl

2. Stan środowiska w latach 2017-2018

Stan środowiska przedstawiono w oparciu o dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach oraz Głównego Urzędu Statystycznego – Bank Danych Regionalnych. Działania zrealizowane przez gminę przedstawiono w oparciu o dane pozyskane z Urzędu Miasta w Skarżysku-Kamiennej.

2.1. Powietrze

Ocena jakości powietrza i obserwacja zachodzących zmian dokonywana jest corocznie w ramach państwowego monitoringu. Na terenie całego województwa świętokrzyskiego oceny tej dokonuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach (do dnia 31.12.2018 r.), w obszarze dwóch stref badania tj.: miasto Kielce (kod strefy PL2601) oraz strefa świętokrzyska (kod strefy PL2602). Klasyfikacji stref dokonuje się oddzielnie dla dwóch grup kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia oraz ze względu na ochronę roślin. Od dnia 1 stycznia 2019r. oceny jakości powietrza dokonuje Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Podstawą klasyfikacji stref w rocznej ocenie jakości powietrza są wartości poziomów: dopuszczalnego, docelowego i celu długoterminowego, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r. poz. 1031). Wynikiem oceny jest zaliczenie strefy pod względem wszystkich substancji podlegających ocenie, do jednej z poniższych klas:

- klasa A (D1) – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych (D1),
- klasa C (D2) – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe, poziomy celów długoterminowych (D2).

W poniższych tabelach przedstawiono wyniki klasyfikacji w latach 2017-2018 strefy świętokrzyskiej, do której należy gmina Skarżysko-Kamienna, dla poszczególnych zanieczyszczeń powietrza pod kątem ochrony zdrowia oraz ochrony roślin.

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia (z uwzględnieniem krajowych norm dla uzdrowisk)

Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy												
	SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5	O ₃ *	O ₃ **
PL 2602	rok 2017												
	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	A	C	D2
	rok 2018												
	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	A	A	D2

* według poziomu docelowego, ** według poziomu celu długoterminowego

Źródło – WIOŚ Kielce

Podsumowując wyniki oceny rocznej i klasyfikacji stref dla kryterium ochrony zdrowia ludzi strefa świętokrzyska uzyskała klasę C z powodu przekroczeń poziomu dopuszczalnego

określonego dla pyłu zawieszzonego PM10 dla stężeń dobowych oraz przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu. Przekroczenie poziomu celu długoterminowego określonego dla ozonu skutkowało nadaniem strefie klasy D2. Dla stref ze statusem klasy C, zgodnie z art. 91 ustawy - P.o.ś., zarząd województwa opracowuje, a sejmik województwa uchwała program ochrony powietrza, mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych i docelowych w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji. Dla stref, w których przekraczane są poziomy dopuszczalne integralną część programu ochrony powietrza lub jego aktualizacji stanowić ma plan działań krótkoterminowych. Klasa D2 skutkuje natomiast, w myśl art. 91a Ustawy, podjęciem długoterminowych działań naprawczych będących celem wojewódzkiego programu ochrony środowiska. Pod względem pozostałych zanieczyszczeń strefom nadano status klasy A z uwagi na nieprzekraczanie (również ponad dozwoloną ilość) poziomu dopuszczalnego i docelowego dla każdej z ocenianych substancji.

Klasyfikacja strefy świętokrzyskiej według parametrów, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony roślin

Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy			
	SO ₂	NO _x	O ₃ (według poziomu docelowego)	O ₃ (według poziomu długoterminowego)
PL 2602	rok 2017			
	A	A	A	D2
	rok 2018			
	A	A	A	D2

Źródło – WIOŚ Kielce

Podsumowując wyniki oceny rocznej i klasyfikacji strefy dla kryterium ochrony roślin, strefę świętokrzyską pod względem dotrzymania wartości dopuszczalnych dla NO_x i SO₂ oraz poziomu docelowego ozonu zakwalifikowano do klasy A. Natomiast z uwagi na przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu, strefę świętokrzyską określono jako klasę D2.

Największy wpływ na stan powietrza w mieście pod względem zanieczyszczeń energetycznych mają: ciepłownia miejska oraz inne kotłownie lokalne, liczne zakłady przemysłowe, sieci dróg oraz emisja niezorganizowana (oczyszczalnie ścieków, obiekty infrastruktury społecznej, stacje obsługi samochodów i stacje paliw płynnych, składowiska materiałów opałowych, budowlanych, inne). Obecnie do największych obiektów emitujących produkty spalania paliw i zanieczyszczenia wynikające z profilu produkcji, należy zaliczyć:

- ciepłownię Celsius Sp. z o.o., której podstawową działalnością jest wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja ciepła na terenie miasta. Ciepłownia wytwarza ciepło w sposób tradycyjny w dwóch węglowych źródłach ciepła
- MESKO SA w Skarżysku-Kamiennej z elektrociepłownią przemysłową.

Na jakość powietrza wpływ ma także infrastruktura techniczna: długość sieci ciepłej na terenie Skarżyska-Kamiennej wynosi 32,3 km, długość sieci gazowej wysokiego ciśnienia wynosi 17,7 km, długość sieci gazowej średniego i niskiego ciśnienia wynosi 122,8 km, ilość przyłączy gazowych wynosi 4 189 szt. (w tym 3 653 szt. do budynków mieszkalnych). Obszary peryferyjne miasta z zabudową jednorodzinną korzystają z gazu w butlach.

Miasto Skarżysko-Kamienna posiada opracowany "Program ograniczenia niskiej emisji ze szczególnym uwzględnieniem zanieczyszczeń: pył PM10, pył PM2,5 oraz

benzo(a)piren opracowany dla miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2013-2020" oraz „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2016-2022”. Dokumenty te zakładają m. in. stworzenie systemu zachęt do wymian urządzeń grzewczych, w celu uzyskania wymaganego efektu ekologicznego polegającego na ograniczeniu niskiej emisji na terenie miasta.

Od 2016r. Gmina Skarżysko-Kamienna udziela dotacji celowych mających na celu ochronę powietrza. Dotacje są udzielane na przedsięwzięcia polegające na trwałej zmianie systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na:

- podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej,
- ogrzewanie gazowe,
- ogrzewanie elektryczne,
- ogrzewanie olejowe.

Zasady udzielania dotacji zostały określone w Uchwale Nr XXIV/37/2016 Rady Miasta Skarżyska-Kamiennej z dnia 28 kwietnia 2016 r.

2.2. Hałas

Źródłem hałasu na terenie Gminy Skarżysko-Kamienna jest przede wszystkim komunikacja samochodowa. Drogami o największej uciążliwości są drogi krajowe (nr 7 - relacji Kraków - Kielce - Skarżysko-Kamienna - Radom - Warszawa oraz nr 42 relacji Ostrowiec Świętokrzyski - Skarżysko-Kamienna - Końskie - Żarnów). Szlaki te krzyżują się w Skarżysku-Kamiennej, w centralnej części miasta i stanowią jego główne ulice, czyniąc z niego ważny i bardzo przeciążony węzeł komunikacyjny.

Na terenie województwa świętokrzyskiego badania w zakresie klimatu akustycznego przeprowadza WIOŚ w Kielcach. Pomiary hałasu komunikacyjnego na terenie województwa świętokrzyskiego przeprowadzane były w większych miastach województwa oraz przy głównych drogach. Na terenie Miasta Skarżysko-Kamienna badania hałasu prowadzone były w 2018r. w jednym punkcie pomiarowym – przy al. J. Piłsudskiego.

Wyniki pomiarów i ocena hałasu w roku 2018

Rejon badań	Rodzaj terenu	Wskaźnik poziomu dźwięku	Wynik [dB]	Norma [dB]	Przekroczenie [dB]
Skarżysko-Kamienna al. J. Piłsudskiego	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	LAeqD	61,7	65	-
		LAeqN	53,6	56	-
	Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży	LAeqD	61,7	61	0,7
		LAeqN	53,6	56	-

Źródło – WIOŚ Kielce

Badania monitoringowe hałasu prowadzone w ostatnich latach przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach wykazują, że hałas komunikacyjny stanowi znaczącą uciążliwość, szczególnie przy drogach o dużym natężeniu ruchu.

Hałas związany z komunikacją i transportem kolejowym jest mniej uciążliwy dla mieszkańców, ponieważ dotyczy tylko terenów w pobliżu trakcji kolejowej (zasięg uciążliwości hałasu wynosi do ok. 300 m) i jest związany z częstotliwością ruchu pociągów i ich rodzajów (pasażerskie czy towarowe).

Hałas przemysłowy ma charakter lokalny. Hałas emitowany przez przemysł, może być jednak uciążliwy dla mieszkańców, zwłaszcza w najbliższym sąsiedztwie.

2.3. Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe na terenie miasta Skarżysko-Kamienna to rzeka Kamienna i jej dopływy: Kamionka, Bernatka (dawna, historyczna nazwa Milica) i Oleśnica oraz zbiorniki wodne (rekreacyjny, przeciwpowodziowy): Rejów (powierzchnia 28,5 ha) i Bernatka (1,71 ha).

W roku 2017 rzeka Kamienna badana była tylko w 1 punkcie pomiarowym zlokalizowanym poza terenem miasta, w miejscowości Michałów.

Wyniki badań rzeki Kamiennej w roku 2017

Nazwa jednolitej części wód	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu jcwp
Kamienna od Żarnówki do Zb. Brody Łżeckie	Kamienna - Michałów	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód

Źródło: WIOŚ w Kielcach

Obszary zagrożone podtopieniami na terenie miasta Skarżysko-Kamienna

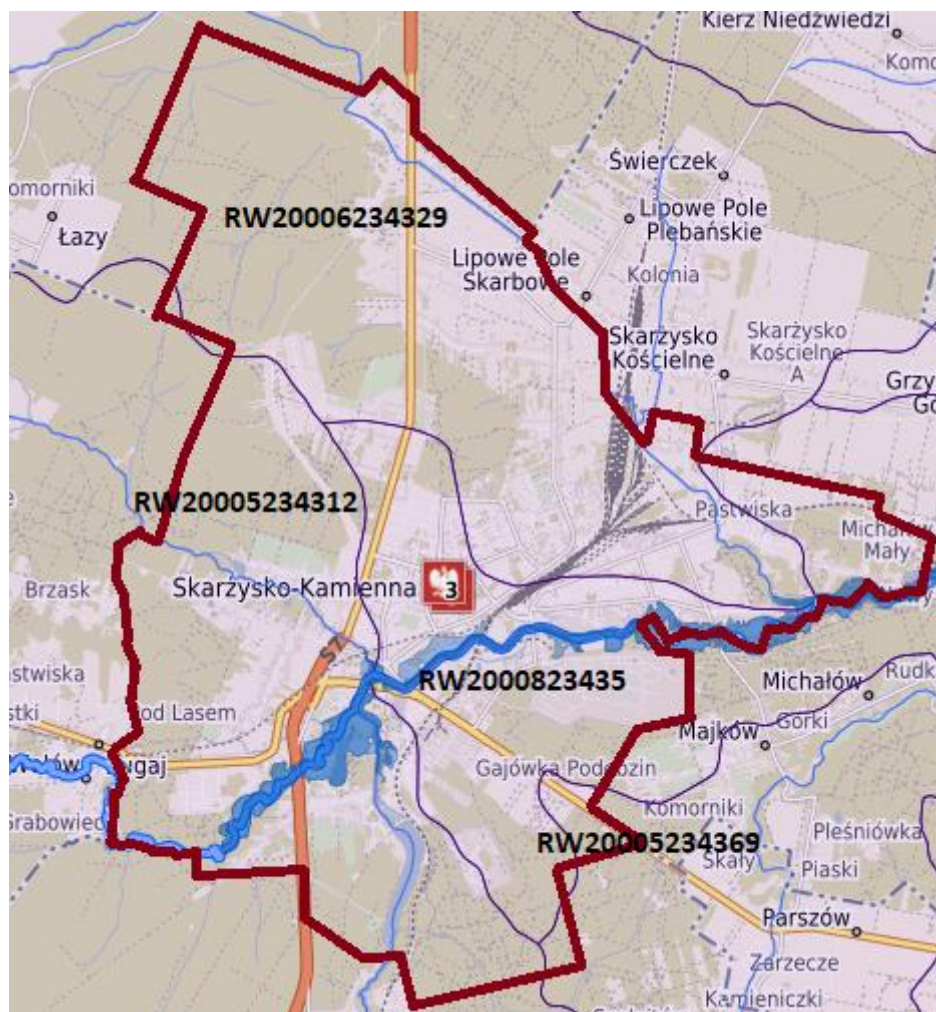

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna; <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>

W 2016 r. Rada Ministrów zatwierdziła *Aktualizację Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2016 poz.

1911). Planowanie w gospodarowaniu wodami ma zapewnić osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód oraz ekosystemów zależnych od wody, poprawę stanu zasobów wodnych, poprawę możliwości korzystania z wód, zmniejszenie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji i energii mogących negatywnie oddziaływać na wody oraz poprawę ochrony przeciwpowodziowej.

Lokalizacja Gminy Skarżysko-Kamienna w obrębie rzecznych jednolitych części wód powierzchniowych

Źródło: polska.e-mapa.net (opracowanie własne)

Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna
na lata 2015-2020” za lata 2017-2018

Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych obejmujących teren Gminy Skarżysko-Kamienna:

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP)		Lokalizacja			Stan potencjału ekologicznego	Stan chemiczny	Aktualny stan	Cel stanu		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
Krajowy kod JCWP rzecznych	Nazwa JCWP rzecznych	Region wodny	Nazwa dorzecza	RZGW				Ekologiczne-go	Chemiczne-go	
RW20006234329	Oleśnica	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	umiarkowany	dobry	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW20005234312	Kamienna do Bernatki	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	umiarkowany	dobry	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW2000823435	Kamienna	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	poniżej dobrego	dobry	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW20005234369	Żarnówka	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	poniżej dobrego	dobry	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona

Źródło: polska.e-mapa.net (opracowanie własne)

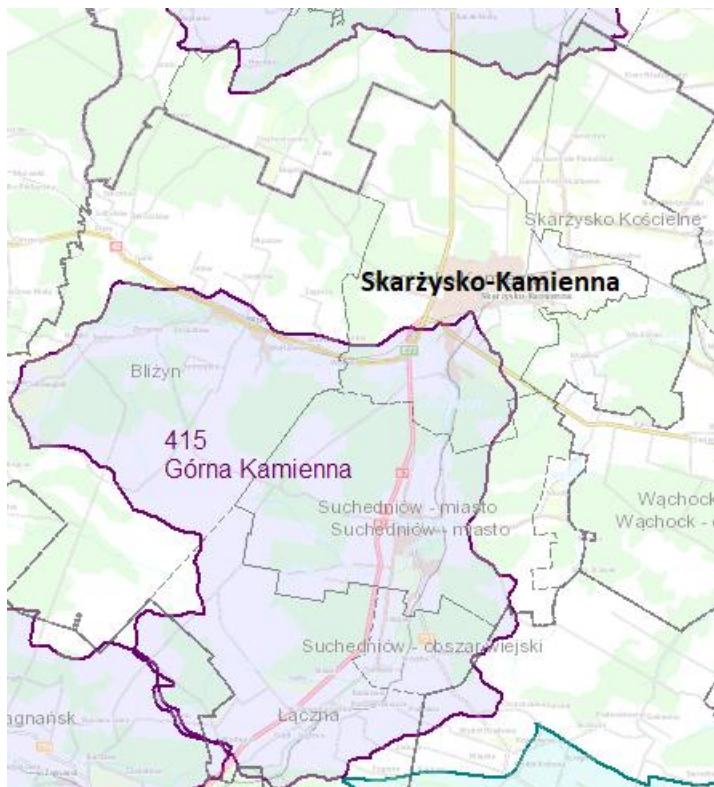
Monitoring wód powierzchniowych, zgodnie z zapisami art. 155a *Ustawy Prawo wodne* ma na celu pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych. Ogólny stan Jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych uznano za zły (oznacza to, że poważnie zostały zmienione warunki naturalne i nie występują typowe dla danego rodzaju wód gatunki flory i fauny). Celem środowiskowym dla wód tego obszaru jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego.

2.4. Wody podziemne

Na terenie Gminy Skarżysko-Kamienna wody podziemne o znaczeniu użytkowym występują w zbiornikach: triasowym, jurajskim i czwartorzędowym, a ponadto znajduje się tu Główny Zbiornik Wód Podziemnych: nr 415 – Górna Kamienna. Z wód podziemnych tego zbiornika korzysta ujęcie wody Skarżysko-Kamienna – Bzin, jego zasoby dyspozycyjne wynoszą ok. 10066 m³/d.

Miasto Skarżysko-Kamienna – (wg danych Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Skarżysku-Kamiennej, stan na koniec 2018 roku) - posiada pełne zwodociągowanie (sieć rozdzielcza liczy 168,6 km długości i 6 059 przyłączy), a także rozdzielczy system kanalizacyjny (długość miejskiej sieci kanalizacyjnej wynosi 158,5 km i 4 454 przyłącza) oraz sieć kanalizacji deszczowej (ok. 70 km).

Lokalizacja miasta Skarżysko-Kamienna względem Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP Nr 415)

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna; <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>

Według map obrazujących granice jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), mapy dostępne na stronie Geoportal Otwartych Danych Przestrzennych (polska.e-mapa.net) teren Gminy Skarżysko-Kamienna położony jest w regionie wodnym Wisły, w obrębie Jednolitej Części Wód Podziemnych PLGW2000102.

Lokalizacja Gminy Skarżysko-Kamienna w obrębie jednolitych części wód podziemnych

Źródło: polska.e-mapa.net (opracowanie własne)

*Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna
na lata 2015-2020” za lata 2017-2018*

Charakterystyka JCWPd obejmujących teren Gminy Skarżysko-Kamienna

Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)	Lokalizacja			Stan		Ocena stanu	Cel stanu		Ocena nieosiągnięcia celów środowiskowych
	Europejski kod JCWPd	Region wodny	Nazwa dorzecza	RZGW	chemiczny		ilościowy	chemicznego	
PLGW2000102	Środkowej Wisły	Wisła	Warszawa	słaby	dobry	słaby	dobry stan chemiczny	dobry stan ilościowy	zagrożona

Źródło: polska.e-mapa.net (opracowanie własne)

Jakość wód podziemnych w poszczególnych punktach monitoringu sieci krajowej w województwie świętokrzyskim w latach 2017-2018 została określona według klasyfikacji podanej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 85). Badania monitoringowe wód podziemnych na terenie Gminy Skarżysko-Kamienna prowadzono w sieci krajowej w ramach monitoringu diagnostycznego w 1 punkcie pomiarowym.

Klasyfikacja stanu wód podziemnych

Klasa	Rodzaj
I	wody bardzo dobrej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są kształtowane wyłącznie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych i nie wskazują na wpływ działalności człowieka
II	wody dobrej jakości, w których wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych i nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby
III	wody zadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka
IV	wody niezadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka
V	wody złej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych potwierdzają znaczący wpływ działalności człowieka

Monitoring wód podziemnych w Gminie Skarżysko-Kamienna w latach 2017-2018

Miejscowość/ Gmina	Numer otworu	JCWPD	Stratygrafia	Charakter zwierciadła	Klasa jakości wody w punkcie	
					w roku 2017	w roku 2018
Skarżysko- Kamienna/ Skarżysko-Kamienna	412	102	T2	napięte	II	II

Źródło – WIOŚ Kielce

Wody w badanym punkcie w Skarżysku-Kamiennej wykazały II klasę - są to wody dobrej jakości, które nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby.

2.5. Gospodarka odpadami

2.5.1. Odpady niebezpieczne

Podstawowym źródłem powstawania odpadów niebezpiecznych jest działalność przemysłowa i usługowa. Odpady niebezpieczne powstają również w gospodarstwach domowych, służbie zdrowia, budynkach administracyjnych itp.

Na obszarze gminy nie ma zlokalizowanych czynnych składowisk odpadów niebezpiecznych ani mogilnika do składowania przeterminowanych środków ochrony roślin. Odpady niebezpieczne są wywożone poza teren gminy do unieszkodliwienia lub przetworzenia.

Zorganizowane zbieranie odpadów niebezpiecznych występuje w niektórych placówkach:

- zużyty sprzęt RTV i AGD w sklepach sprzedających takie produkty
- baterie - pojemniki na baterie znajdują się w sklepach, obiektach administracyjnych, w tym: w szkołach
- przeterminowane leki - w aptekach.

Ponadto sprzęt elektroniczny i elektryczny, także zawierający części niebezpieczne można oddawać bez limitów ilościowych do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowanego przy ul. Mościckiego 43 w Skarżysku-Kamiennej.

W gminie obowiązuje „Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2016-2032”. Na terenie gminy zinwentaryzowano łącznie 5 447 151 Mg wyrobów zawierających azbest, unieszkodliwiono dotychczas 1 201 643 Mg, a do unieszkodliwienia pozostało 4 245 508 Mg azbestu (dane: Urząd Miasta w Skarżysku-Kamiennej).

Mieszkańcy mogą zwracać się z wnioskami o sfinansowanie wywozu i utylizacji wyrobów zawierających azbest.

Ilość zebranych odpadów azbestowych z terenu Gminy Skarżysko-Kamienna w latach 2017-2018

Rok	Ilość zebranego azbestu		Koszt całkowity [zł]	Źródła środków
	[m ²]	[Mg]		
2017	12 474,41	137,219	38 531,09	- dotacja WFOŚiGW w Kielcach – 35% - dotacja NFOŚiGW – 50% - budżet Gminy Skarżysko-Kamienna – 15%
2018	11 818,20	129,999	36 503,72	- dotacja WFOŚiGW w Kielcach – 50% - budżet Gminy Skarżysko-Kamienna – 50%

Źródło: Urząd Miasta w Skarżysku-Kamiennej

2.5.2. Odpady z sektora gospodarczego

Na terenie miasta do grupy największych wytwórców odpadów z sektora gospodarczego w Skarżysku-Kamiennej należą: Celsius Sp. z o.o., PKP Cargo, MESKO S.A., PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko-Kamienna, WTÓRPOL oraz Szpital Powiatowy.

Odbiorem odpadów gospodarczych od poszczególnych wytwórców z terenu gminy zajmują się specjalistyczne firmy, posiadające odpowiednie zezwolenia w tym zakresie.

2.5.3. Odpady komunalne

Gmina Skarżysko-Kamienna – zgodnie z uchwałą Nr XXV/357/16 z dnia 27 lipca 2016r. Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego w sprawie wykonywania „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego” 2016-2022 - należy do Regionu 6 gospodarki odpadami komunalnymi. W ramach regionu 6 działa jedna Regionalna Instalacja do Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Końskich, zapewniająca:

a) mechaniczno - biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielenie ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku sortownia odpadów,

b) przetwarzanie selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz wytwarzanie z nich produktu o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin, spełniającego wymagania określone przepisami prawa,

c) składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych o pojemności pozwalającej na przyjmowanie odpadów przez okres nie krótszy niż 15 lat.

Ponadto dla regionu wyznaczono jedną instalację do zastępczej obsługi regionów na wypadek awarii instalacji regionalnych w msc. Promnik.

Od 1 września 2016 r. po przeprowadzeniu przetargu nieograniczonego usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych świadczy konsorcjum firm: MS-EKO Spółka z o.o. i Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Końskich Sp. z o.o.

Mieszkańcy mogą również korzystać z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), który od 2013 roku działa przy ul. Mościckiego 43 i w latach 2017-2018 jego działalność była kontynuowana. PSZOK przyjmuje takie odpady jak: przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, odpady zielone oraz odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne. Mieszkańcy samodzielnie dostarczają odpady do punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Rodzaje i ilość odpadów komunalnych odebranych i zagospodarowanych z terenu Gminy Skarżysko-Kamienna z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych w roku 2017

Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych w roku 2017 [Mg]
Zmieszane odpady komunalne	5 180,00
Odpady ulegające biodegradacji	427,91
Odpady wielkogabarytowe	494,01
Odpady budowlane i rozbiórkowe	1 127,7
Pozostałe	2 353,64
Razem:	9 583,26

*wg Rocznej analizy stanu gospodarki odpadami w Gminie Skarżysko-Kamienna w 2017r.

*Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna
na lata 2015-2020” za lata 2017-2018*

Rodzaje i ilość odpadów komunalnych odebranych i zagospodarowanych z terenu Gminy Skarżysko-Kamienna z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych w roku 2018

Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych w roku 2018 [Mg]
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	7 804,240
Opakowania z papieru i tektury	113,190
Opakowania z tworzyw sztucznych	855,604
Zmieszane odpady opakowaniowe	2 195,137
Opakowania ze szkła	200,020
Zużyte opony	3,520
Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	2 054,060
Gruz ceglany	145,880
Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	189,470
Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03	103,150
Tekstylia	1,640
Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,293
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	185,152
Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	240,180
Odpady ulegające biodegradacji	304,050
Inne odpady nieulegające biodegradacji	131,480
Odpady wielkogabarytowe	667,620
Razem:	15 194,686

*wg Rocznej analizy stanu gospodarki odpadami w Gminie Skarżysko-Kamienna w 2018r.

Ilość odpadów przekazanych do PSZOK w latach 2017-2018

Rodzaj odpadów	Rok 2017	Rok 2018
Opakowania z papieru i tektury	-	0,22
Opakowania z tworzyw sztucznych	-	1,71
Opakowania ze szkła	-	0,70
Odpady ulegające biodegradacji	-	81,47
Odpady budowlano-rozbiórkowe [Mg]	572,44	557,62
Odpady wielkogabarytowe [Mg]	152,63	230,54
Zużyte opony [Mg]	16,57	9,48
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	-	4,80
Pozostałe [Mg]	12,91	-
Razem:	754,55	885,54

*wg Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi za rok 2017 i rok 2018

Osiągnięte poziomy recyklingu odpadów komunalnych z terenu Gminy Skarżysko-Kamienna w latach 2017-2018

Rodzaj	Poziom dopuszczalny na rok 2017	Poziom osiągnięty w roku 2017	Poziom dopuszczalny na rok 2018	Poziom osiągnięty w roku 2018
Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania	max. 45%	2,81%	max. 40%	brak odpadów wskazanej frakcji, które zostały poddane składowaniu
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metal, tworzywa sztuczne i szkła	min. 20%	62%	min. 30%	111%
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	min. 45%	80%	min. 50%	99%

*wg Rocznych analiz stanu gospodarki odpadami w Gminie Skarżysko-Kamienna w latach 2017 i 2018

W latach 2017-2018 Gmina Skarżysko-Kamienna osiągnęła wszystkie wymagane prawem poziomy recyklingu odpadów komunalnych.

2.6. Promieniowanie elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne na terenie województwa świętokrzyskiego mierzone jest w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców powyżej 50 tys., poniżej 50 tys. oraz na terenach wiejskich. W poniższej tabeli przedstawiono wyniki pomiarów natężenia PEM na terenie Skarżyska-Kamiennej przeprowadzonych w latach 2017-2018:

Pomiary promieniowania elektromagnetycznego w Skarżysku-Kamiennej w latach 2017-2018

Miejscowość	Położenie punktu pomiarowego	Średnie arytmetyczne	
		zwiększonych wartości skutecznych natężeń PEM V/m	z uśrednionych wartości natężeń PEM dla danego obszaru usytuowania województwa V/m
rok 2017			
Skarżysko-Kamienna	Al. Niepodległości (przy pomniku „Odzyskania Niepodległości”)	0,05*	0,26
rok 2018			
Skarżysko-Kamienna	ul. Sokola 30	0*	0,10

*wartości zmierzone poniżej progu oznaczalności sondy (0,1 V/m)

Źródło – WIOŚ Kielce

Na terenie miasta Skarżysko-Kamienna promieniowanie elektromagnetyczne nie jest znaczące. W żadnym punkcie pomiarowym na terenie województwa nie odnotowano

wartości przekraczającej dopuszczalną wartość składową elektryczną $E=7V/m$ określoną w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003r. Nr 192 poz. 1883).

W stosunku do przesyłowych linii elektroenergetycznych oraz obiektów z nimi związanych przyjmuje się, że:

- szkodliwy wpływ linii energetycznych o napięciu 110, 220 i 400 kV obejmuje strefę o szerokości od 12 do 25m od osi linii w obie strony,
  - uciążliwość stacji transformatorowych zamyka się w granicach obiektu.
- Uciążliwość masztów telefonii komórkowej mieści się w ich strefach ochronnych.

2.7. Gleby

Na terenie gminy występują przede wszystkim gleby wykształcone na utworach piaskowcowych dolnego triasu, paleozoiku retyku i liasie.

Największe rozprzestrzenienie posiadają gleby bielicowe z płytkim poziomem próchnicznym i brunatne wytworzone z piasków, glin i iłów. Są to gleby kamieniste i mocno zakwaszone. W dolinach rzecznych występują gleby pochodzenia organicznego i mineralnego: mady rzeczne, gleby mułowe, mułowo-torfowe, torfowe i murszowe.

W mieście nie prowadzi się gospodarki rolnej, jego obszar w większości zajmują tereny zurbanizowane (budownictwo mieszkaniowe i tereny przemysłowe).

Na obszarze miasta dominują gleby o niskiej wartości produkcyjnej. Zdecydowana większość należy do klasy bonitacyjnej od IVa do VI, głównie są to kompleksy żytynie słabe i najłabsze (żytnio-łubinowe). Klasa IV zajmuje ponad 40% gruntów, klasa V - około 32%, zaś VI – około 28% powierzchni gruntów.

2.8. Przyroda

Wskaźnik lesistości dla Skarżyska-Kamiennej wynosi 39,96%, co jest ilością znaczącą dla terenów miejskich. Powierzchnia gruntów leśnych wynosi 2 572,73 ha (dane Urzędu Miasta w Skarżysku-Kamiennej).

Na terenie Gminy Skarżysko-Kamienna znajdują się obszary objęte ochroną:

- Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu (zajmowana powierzchnia na terenie miasta - 180 ha)
- Obszar „Natura 2000” mający znaczenie dla Wspólnoty „Lasy Suchedniowskie” PLH260041 (zajmowana powierzchnia na terenie miasta - 78,65 ha)
- Obszar „Natura 2000” mający znaczenie dla Wspólnoty „Lasy Skarżyskie” PLH260011 (zajmowana powierzchnia na terenie miasta - 436,85 ha)
- pomniki przyrody:
  - dąb szypułkowy – numer rejestru: 271
  - dąb szypułkowy – numer rejestru: 319
  - dąb szypułkowy – numer rejestru: 262
  - dęby szypułkowe (3 sztuki) – numer rejestru: 257
  - dąb szypułkowy (2 sztuki) – numer rejestru: 259

- klon pospolity – numer rejestru: 269
- skały „Skałka Rejowska” – stół skalny – numer rejestru: 224
- Archeologiczny rezerwat „Rydno”.

Ponadto przez obszar gminy przebiegają korytarze ekologiczne: GKPdC-6 Puszcza Świętokrzyska” (zachodnia część gminy) oraz GKPdC-5B "Lasy Starachowickie i Siekierzyńskie" (południowa część gminy).

3. Cele i zadania zapisane w „Programie Ochrony Środowiska...”

Priorytety zapisane w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020”:

- poprawa stanu środowiska naturalnego na terenie gminy w poszczególnych jego obszarach
- ochrona i minimalizacja zagrożeń dla istniejących zasobów przyrodniczych
- zachowanie zasad zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego Skarżyska-Kamiennej

Dla realizacji priorytetów wyznaczono działania w podziale na zadania dotyczące poszczególnych komponentów środowiska

1. Ochrona powietrza atmosferycznego

1. Realizacja założeń "Programu Ograniczenia Niskiej Emisji (PONE), ze szczególnym uwzględnieniem zanieczyszczeń: pył PM10, pył PM2,5 oraz benzo(a)piren, dla Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2013-2020"
- Opracowanie Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Skarżyska-Kamiennej w celu osiągnięcia długofalowych korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych z wdrożenia działań z zakresu: redukcji emisji gazów cieplarnianych, redukcji zużycia energii finalnej poprzez podniesienie efektywności energetycznej i wzrostu udziału zużycia energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii
2. Zmniejszenie niskiej emisji poprzez propagowanie bardziej ekologicznych niż tradycyjne źródeł energii do ogrzewania budynków (np. przyłączenie do sieci ciepłowniczej, gazowej, wprowadzenie ogrzewania olejowego, gazowego lub biomasą, itp.)
3. Propagowanie termomodernizacji obiektów w celu zmniejszenia strat ciepła
4. Wpieranie wymiany przestarzałych źródeł ciepła w gospodarstwach domowych (niskosprawnych kotłów na paliwa stałe) na źródła nowoczesne (wysokosprawne źródła energetyczne charakteryzujące się niższą emisją zanieczyszczeń)
5. Propagowanie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach domowych
6. Analiza możliwości instalowania w obiektach użyteczności publicznej systemów wykorzystujących odnawialne źródła energii
7. Wspieranie rozwoju transportu miejskiego i wykorzystania w nim nowoczesnego taboru komunikacyjnego

8. Instalowanie nowych i modernizacja istniejących urządzeń służących redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach produkcyjnych
9. Propagowanie wdrażania nowych technologii poprzez wprowadzenie ulg i zachęt dla osób, przedsiębiorstw stosujących technologie przyjazne dla środowiska
10. Poprawa stanu nawierzchni dróg w celu minimalizacji zanieczyszczeń pyłowych, zmniejszenie ilości spalin emitowanych do atmosfery
11. Propagowanie stosowania energooszczędnych materiałów i technologii przy budowie nowych obiektów

2. Ochrona przed hałasem

1. Prowadzenie planowania przestrzennego i polityki lokalizacyjnej uwzględniającej negatywny wpływ hałasu na mieszkańców
2. Wylimitowanie z produkcji środków transportu, maszyn i urządzeń, których hałaśliwość nie odpowiada standardom UE oraz stopniowe eliminowanie z użytkowania tych urządzeń
3. Rozbudowa systemów izolacji przed hałasem drogowym poprzez wprowadzanie ekranów akustycznych i zadrzewień w miejscach najbardziej narażonych na hałas (np. przy ciągach komunikacyjnych)

3. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

1. Prowadzenie ewidencji i bieżąca kontrola źródeł promieniowania elektromagnetycznego
2. Rozmieszczanie nowych instalacji - źródeł promieniowania elektromagnetycznego - zgodnie z miejscowymi planami zagospodarowania oraz wymaganymi strefami ochronnymi

4. Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych

1. Zakaz lokalizacji w obszarze strefy ochronnej zbiorników wód podziemnych inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz mogących pogorszyć stan środowiska, a w szczególności składowisk odpadów, wylewisk, przeprowadzania rurociągów transportujących substancje niebezpieczne dla środowiska, przeładunku i dystrybucji ropopochodnych
2. Prowadzenie bieżącej kontroli i aktualnej informacji o jakości wód powierzchniowych i podziemnych
3. Minimalizacja wykorzystania wód podziemnych do celów innych niż zaopatrzenie gospodarstw domowych
4. Zachowanie istniejących zbiorników wodnych (ochrona czystości wody) i rozbudowa infrastruktury wokół zbiorników w celu wykorzystanie ich do rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnych
5. Wprowadzenie programu ochrony wód zlewni Kamiennej
6. Prowadzenie rejestru przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych

5. Gospodarka odpadami

1. Prowadzenie systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów recyklingu i przygotowania do

ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych takich jak: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło, odpady biodegradowalne oraz odpady zmieszane

2. Prowadzenie odpowiedniego systemu selektywnego zbierania i odbierania pozostałych niż ww. odpadów komunalnych tj.: odpadów ulegających biodegradacji, budowlanych i rozbiórkowych, odpadów wielkogabarytowych, odpadów niebezpiecznych
3. Kontynuacja działalności punktów zbierania odpadów na terenie miasta w: Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, sklepach RTV i AGD, aptekach i niektórych obiektach administracyjnych
4. Kontynuacja działań związanych z bezpiecznym usunięciem azbestu (prowadzenie bazy azbestowej, edukacja społeczna, usprawnienie usuwania azbestu)
5. Monitorowanie gospodarki odpadami (prowadzenie rocznych analiz stanu gospodarki odpadami)

6. Ochrona gleb i powierzchni ziemi

1. Monitorowanie stanu gleb, szczególnie w rejonach najbardziej zagrożonych zanieczyszczeniem
2. Systematyczne egzekwowanie przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych w zakresie wyłączenia tych gruntów z produkcji, szczególnie w odniesieniu do zagospodarowania wierzchniej warstwy gleby
3. Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez: właściwą eksploatację, zachowanie specjalnych wymagań środowiskowych ze względu na występowanie złóż w pobliżu obszarów chronionych na mocy przepisów szczególnych, kontrolę nielegalnego wydobycia i rekultywację terenów poeksploatacyjnych

7. Ochrona środowiska przyrodniczego

1. Zachowanie istniejących terenów leśnych i korzystnego wpływu lasu na warunki życia ludzi oraz na równowagę przyrodniczą
2. Ochrona różnorodności biologicznej środowiska leśnego i obszarów chronionych przepisami odrębnymi
3. Przestrzeganie zasad wykorzystania terenu zwłaszcza na obszarach cennych przyrodniczo (uwzględnienie terenów chronionych i zasad ich ochrony w planowaniu przestrzennym)
4. Pielęgnacja pomników przyrody
5. Tworzenie i pielęgnacja obszarów zieleni urządzonej na terenie miasta
6. Zachowanie i ochrona dolin rzecznych oraz zbiorników wodnych
7. Rozbudowa infrastruktury technicznej i infrastruktury turystycznej, służącej ochronie przyrody, nie blokującej rozwoju turystyki (wyznaczenie i oznakowanie szlaków turystyki pieszej, w tym ścieżek dydaktycznych)

8. Minimalizacja zagrożeń dla środowiska

1. Koordynacja systemu skutecznej ochrony przeciw zagrożeniom naturalnym, w tym monitoring zagrożeń oraz współpraca międzygminna
2. Wprowadzenie działań zabezpieczających przed powstawaniem poważnych awarii w przedsiębiorstwach oraz w trakcie przewozu i dystrybucji materiałów niebezpiecznych
3. Koordynacja systemu zapobiegania i likwidowania szkód poważnych awarii

4. Analiza stanu zabezpieczeń przeciwpowodziowych
5. Uwzględnianie terenów zalewowych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
6. Analiza stanu bazy i wyposażenia jednostek straży pożarnej i innych jednostek ratowniczych
7. Wspieranie działań Zespołu ds. Zarządzania Kryzysowego w Starostwie Powiatowym w Skarżysku-Kamiennej oraz doposażenie i przeprowadzenie szkoleń Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego przy Urzędzie Miasta w Skarżysku-Kamiennej
8. Edukacja mieszkańców w zakresie postępowania w wyniku zagrożenia powodzią, pożarem itp.

9. Edukacja ekologiczna

1. Prowadzenie edukacji ekologicznej w placówkach oświatowych (w formie konkursów, spotkań, akcji tematycznych)
2. Prowadzenie edukacji ekologicznej wśród mieszkańców oraz przedstawicieli sektora gospodarczego i inwestorów w zakresie:
  - potrzeby ograniczania niskiej emisji: możliwościach oszczędzania energii, wykorzystywania systemów ciepłowniczych, gazowych itp. oraz energii ze źródeł odnawialnych oraz szkodliwości spalania odpadów w piecach domowych
  - zasad funkcjonującego w gminie systemu gospodarki odpadami, zachęcania do selektywnej zbiórki odpadów
  - konieczności likwidowania odpadów zawierających azbest, ich bezpiecznego demontowania, przewozu i unieszkodliwienia
  - postępowania w wyniku zagrożenia powodzią, pożarem lub innym zagrożeniem naturalnym i antropogenicznym.
3. Tworzenie ekologicznych ścieżek edukacyjnych

4. Realizacja zadań zawartych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020” w latach 2017 i 2018

Realizacja zadań zawartych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020” w latach 2017 i 2018 przedstawiono w układzie zagadnień przyjętych w powyższym dokumencie.

Poniższe zestawienia zostały wykonane na podstawie informacji z poszczególnych wydziałów Urzędu Miasta w Skarżysku-Kamiennej.

4.1. Ochrona powietrza atmosferycznego

Zadania inwestycyjne w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego - stopień wykonania w latach 2017-2018:

Zadanie	Stopień wykonania		Wydatkowane środki	
			2017	2018
Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	Termomodernizacja i efektywne wykorzystanie energii w trzech ośrodkach subregionalnych. Oszczędność energii w sektorze publicznym – termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Skarżysku-Kamiennej	Etap I - zrealizowano	157 606,70 zł	7 859 642,60 zł
		Etap II – w trakcie realizacji	-	97 170,00 zł
Rozbudowa sieci gazowej (według potrzeb)	Zadanie wykonywane na bieżąco		Wydatki poniesione przez Zakład Gazowniczy	

Ponadto w zakresie ochrony powietrza na terenie miasta Skarżyska-Kamiennej udzielono dotacji:

- w 2017 roku - do wymiany 12 pieców opalanych paliwem stałym na piece gazowe na kwotę 34 596,97 zł. Pozyskano dofinansowanie w kwocie 33 584,99 zł z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach.
- w 2018 roku - do wymiany 28 pieców opalanych paliwem stałym na piece gazowe na kwotę 83 485,85 zł. Pozyskano dofinansowanie w kwocie 74 415,01 zł z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach.

4.2. Ochrona przed hałasem

Zadania inwestycyjne z zakresu rozbudowy i modernizacji infrastruktury drogowej wykonane w latach 2017-2018 na terenie Skarżyska-Kamiennej:

Zadanie	Realizacja zadania	Wydatkowane środki	
		2017	2018
Przebudowa dróg objętych MPZP Centrum (długość: 0,6 km)	Zadanie w trakcie realizacji – wykonano dokumentację	0 zł	0 zł
Budowa ul. Kościelnej (długość: 0,86 km)	Zadanie zostało wykonane	1 365 237,35 zł, w tym: Wkład Gminy: 871 011,35 zł Dofinansowanie: 674 566,00 zł	-
Przebudowa ul. Gajowej (długość 0,65 km)	Zadanie nie zostało wykonane	0 zł	0 zł
Przebudowa ul. Torowej (długość: 0,17 km)	Zadanie nie zostało wykonane	0 zł	0 zł
Przebudowa ul. Chłodnej i ul. Spacerowej (od ul. Chłodnej do ul. Spacerowej) (długość: 0,26 km)	Etap I ul. Spacerowa wykonany został w roku 2016 Etap II ul. Chłodna wykonany został w 2018r.	0 zł	Całość: 670740,92 zł Wkład Gminy: 330678,92 zł Dofinansowanie: 340 062,00 zł
Budowa infrastruktury komunikacyjnej (chodników, zatok, oświetlenia, oznakowania) na wszystkich kategoriach dróg (według potrzeb)	Zadanie było realizowane	Budowa chodnika w ul. 3 Maja (od ronda do Oczyszczalni Ścieków)- 145 180,17 zł	Budowa chodnika w ul. 3 Maja (od ronda do Oczyszczalni Ścieków)- 194 808,22 zł Budowa oświetlenia (pomiędzy ul. Górniczą 9 i Powstańców Warszawy 18) 92 250,00 zł - Wkład Gminy Rozbudowa oświetlenia przy ul. Orkana 11 439,00 - Wkład Gminy
Rozbudowa infrastruktury rowerowej (ścieżki, oznakowanie dróg, miejsca postoju, miejsca parkingowe)	Zadanie nie było realizowane	0 zł	0 zł

Zadania inwestycyjne z zakresu poprawy infrastruktury drogowej zrealizowane w Gminie w roku 2018, a które nie były wpisane w POŚ dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020:

Zadanie	Realizacja zadania	Wydatkowane środki w 2018r.
Budowa trzech inteligentnych przejść dla pieszych w Skarżysku-Kamiennej	Zadanie zrealizowane	102 994,67 zł
Przebudowa chodnika przy ul. Osterwy (pomiędzy ul. Szkolną i ul. Chałubińskiego) w Skarżysku-Kamiennej	Zadanie zrealizowane	39 944,69 zł

4.3. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Zadania inwestycyjne z zakresu ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym wykonane w latach 2017-2018 na terenie Skarżyska-Kamiennej

Zadanie	Realizacja zadania	Wydatkowane środki	
		2017	2018
Modernizacja oświetlenia ulicznego (według potrzeb)	Zadanie w trakcie realizacji Wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową. Opracowano studium wykonalności.	0 zł	32 865,00 zł
Modernizacja sieci energetycznych i GPZ (według potrzeb)	Zadanie wykonane	Środki własne PGE Dystrybucja S.A.	
Rozwój sieci energetycznej na nowych terenach inwestycyjnych (według potrzeb)	Zasilanie nowych odbiorców na terenie gminy odbywa się w ramach inwestycji przyłączeniowych i jest realizowane na bieżąco	-	-

4.4. Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych

Zadania inwestycyjne z zakresu gospodarki wodnej – rozbudowy infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej wykonane w latach 2017-2018 na terenie Gminy Skarżysko-Kamienna:

Zadanie	Stopień wykonania	Wydatkowane środki	
		2017	2018
Sieć wodociągowa			
Modernizacja sieci wodociągowej na terenie dawnego Zakładu Z-3 (długość: 0,1 km)	Zadanie nie zostało wykonane	-	-
Sieć i infrastruktura kanalizacyjna			
Budowa kanalizacji deszczowej na odcinku od skrzyżowania ulic Sokolej i Żeromskiego do skrzyżowania ulic: Niepodległości i Zielnej (długość: 0,54 km)	Zadanie zrealizowane	320 677,92 zł (wkład Gminy)	-
Budowa kanalizacji deszczowej na osiedlu Bzinek (ul. Jodłowa) (długość: 1,64 km)	Zadanie wykonane w 30%	-	488 390,01 zł (wkład Gminy)

Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020” za lata 2017-2018

Zadania inwestycyjne z zakresu rozbudowy infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej zrealizowane w Gminie w latach 2017 i 2018, a które nie były wpisane w POŚ dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020:

Zadanie	Realizacja zadania	Wydatkowane środki	
		2017	2018
Remont kanalizacji deszczowej przy ul. Sikorskiego 7	zadanie zrealizowane	59 040,00 zł	-
Remont kanalizacji deszczowej przy ul. Sikorskiego 9	zadanie zrealizowane	-	35 670,00 zł
Przebudowa i rozbudowa kanału deszczowego w rejonie ul. Rejowskiej i ul. Szydłowieckiej	zadanie zrealizowane	-	198 000,00 zł
Przebudowa ul. Chłodnej i ul. Spacerowej (od ul. Chłodnej do ul. Piaskowej) w Skarżysku-Kamiennej	zadanie zrealizowane	-	Na całe zadanie: - Wkład Gminy - 340 063,92 zł - Dofinansowanie - 340 062,00 zł W tym na kanalizację: 127 649,05 netto

4.5. Gospodarka odpadami

Zadania w zakresie gospodarki odpadami - stopień wykonania w latach 2017 i 2018 w Gminie Skarżysko-Kamienna:

Zadanie	Stopień wykonania - opis	Wydatkowane środki	
		2017	2018
Kontynuacja programu usuwania azbestu	Sukcesywne usuwanie odpadów azbestowych wg zgłoszeń: - w roku 2017 – 12 474,41 m ² - w roku 2018 – 11 818,20 m ²	38 531,09 zł (Dofinansowanie z WFOŚiGW w Kielcach i NFOŚiGW w kwocie 32 751,43 zł)	36 503,72 zł (Dofinansowanie z WFOŚiGW w Kielcach w kwocie 18 251,86 zł)
Likwidacja dzikich wysypisk	Zadanie realizowane corocznie ze środków własnych gminy	25 719,77 zł	54 393,21 zł

Koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami na terenie Gminy Skarżysko-Kamienna w latach 2017 i 2018:

Nazwa usługi	Wartość w 2017r. [zł]	Wartość w 2018 r. [zł]
Odbiór i zagospodarowanie odpadów	3 331 666,56	3 331 666,56
Organizacja i prowadzenie PSZOK	168 480,00	202 704,00
Kampania edukacyjno-informacyjna	34 500,00	-
Razem:	3 534 646,56	3 534 370,56

*wg Rocznych analiz stanu gospodarki odpadami w Gminie Skarżysko-Kamienna w latach 2017 i 2018

W zakresie zadań organizacyjnych gospodarki odpadami zrealizowano działania:

- W 2017 r. prowadzono kampanię edukacyjną w formie spotów telewizyjnych w lokalnej telewizji oraz dystrybucji ulotek informacyjnych wśród mieszkańców. Na realizację spotów telewizyjnych pozyskano środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Kielcach.
- W 2018r. edukacja ekologiczna skupiła się na najmłodszych mieszkańcach miasta, którzy brali udział w spektaklach teatralnych o tematyce ekologicznej. Spektakle organizowane były przez przedsiębiorcę wybranego w przetargu do prowadzenia PSZOK (w ramach umowy na prowadzenie PSZOK Wykonawca był zobowiązany do przeprowadzenia wybranej formy edukacji ekologicznej).
- Zamieszczanie informacji na stronach internetowych Urzędu Miasta na temat: systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych takich jak: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło, odpady budowlane i rozbiórkowe, odpady ulegających biodegradacji, odpady wielkogabarytowe i odpady niebezpieczne
- Zorganizowanie zbierania odpadów niebezpiecznych w niektórych placówkach: zużyty sprzęt RTV i AGD (w sklepach sprzedających takie produkty), baterie (w sklepach, obiektach administracyjnych, w tym: w szkołach), przeterminowane leki (apteki), opony, zużyte akumulatory i inne (w punktach naprawy lub demontażu samochodów)
- Zorganizowanie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (ul. Mościckiego 43), gdzie mieszkańcy mogą oddawać posegregowane odpady komunalne w dowolnej ilości nieodpłatnie.

4.6. Ochrona gleb i powierzchni ziemi

Zadania w zakresie ochrony gleb i powierzchni ziemi - stopień wykonania w latach 2017 i 2018 w Gminie Skarżysko-Kamienna:

Zadanie	Stopień wykonania - opis	Wydatkowane środki	
		2017	2018
Rekultywacja terenów zdegradowanych (według potrzeb)	Zadanie nie było realizowane	-	-
Kompleksowe przygotowanie terenów pod inwestycje (według potrzeb)	Zadanie nie było realizowane	-	-

4.7. Ochrona środowiska przyrodniczego

W zakresie ochrony środowiska przyrodniczego nie przedstawiono w omawianym „Programie...” zadań inwestycyjnych, założono działania prośrodowiskowe w zakresie rozbudowy infrastruktury technicznej (zrealizowane zadania przedstawiono w powyższych rozdziałach) oraz zadania organizacyjne wspomagające racjonalne korzystanie z zasobów

środowiska naturalnego. Zadania te realizowane są na bieżąco, przez poszczególne wydziały Urzędu Miasta w ramach swych kompetencji.

4.8. Minimalizacja zagrożeń dla środowiska

W zakresie minimalizacji zagrożeń dla środowiska nie przedstawiono w omawianym „Programie...” zadań inwestycyjnych, założono realizację zadań organizacyjnych, które wymagają współpracy z innymi podmiotami. Zadania te realizowane są na bieżąco, przez poszczególne wydziały Urzędu Miasta w ramach swych kompetencji oraz przez podmioty bezpośrednio – np. statutowo – związane z realizacją zadania.

4.9. Edukacja ekologiczna

W zakresie działań edukacyjnych zwiększających świadomość ekologiczną mieszkańców na terenie Gminy Skarżysko-Kamienna prowadzona jest na bieżąco akcja informacyjno-promocyjna dotycząca systemu gospodarki odpadami.

5. Wskaźniki realizacji zadań zawartych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020” w latach 2017 i 2018

W poniższych tabelach odniesiono się do wskaźników opisujących stopień realizacji założonych zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020.

Wskaźniki dotyczące infrastruktury technicznej realizowanej na terenie Gminy Skarżysko-Kamienna w latach 2017 i 2018

Wskaźnik	Jednostka	Wartość w latach	
		2017	2018
Zaopatrzenie w gaz			
Sieć rozdzielcza na 100 km ²	km	188,4	190,4
Korzystający z sieci gazowej w % ogółu ludności	%	78,5	79,5
Długość sieci gazowej (sieć główna i rozdzielcza)	km	139,026	140,5*
Ilość przyłączy gazowych prowadzących do budynków mieszkalnych	szt.	4 134	4 189*
Zaopatrzenie w wodę			
Sieć rozdzielcza na 100 km ²	km	241,8	241,9
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	96,5	100
Długość sieci rozdzielczej	km	168,5***	168,6***
Liczba przyłączy sieci wodociągowej do budynków mieszkalnych	szt.	5 137***	6 059***
Ilość ujęć wody	szt.	3	3
Ilość stacji uzdatniania wody	szt.	1	1
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków			
Sieć rozdzielcza na 100 km ²	km	246,2	246,2
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	89,0	93,0
Długość sieci kanalizacji sanitarnej	km	158,5***	158,5***
Liczba przyłączy sieci kanalizacyjnej do budynków mieszkalnych	szt.	4 142***	4 454***
Ilość oczyszczalni ścieków komunalnych	szt.	1***	1***
RLM dla oczyszczalni komunalnych	liczba	65 000	65 000
Zdolność przepustowa oczyszczalni	m ³ /rok	14 000	14 000
Ludność korzystająca z oczyszczalni	osoba	44 801	44 192
Ilość zbiorników bezodpływowych na ścieki	szt.	327	119**
Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	15	11**

Źródło: dane GUS

*dane Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Kielcach

**dane Urzędu Miasta w Skarżysku-Kamiennej

*** Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Skarżysku-Kamiennej

*Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna
na lata 2015-2020” za lata 2017-2018*

Wskaźniki opisujące gospodarkę odpadami na terenie Gminy Skarżysko-Kamienna

Wskaźnik	Jednostka	Wartość w latach	
		2017	2018
Zmieszane odpady komunalne odebrane i zagospodarowane w ciągu roku ogółem	Mg	5 180,00	7 804,24
Selektywnie zebrane odpady komunalne w ciągu roku ogółem	Mg	4 403,26	7 390,446
Suma zebranych odpadów	Mg	9 583,26	15 194,686
Odpady zebrane w PSZOK	Mg	754,55	885,54
Ilość zebranego azbestu	m ²	12 474,41	11 818,20
Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania	%	2,81	0
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metal, tworzywa sztuczne i szkła	%	62	111
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	%	80	99

Źródło: Roczne analizy stanu gospodarki odpadami w Gminie Skarżysko-Kamienna w latach 2017 i 2018

Wskaźniki opisujące stan i ochronę przyrody i różnorodność biologiczną na terenie Gminy Skarżysko-Kamienna w latach 2017-2018

Wskaźnik	Jednostka	Wartość w latach	
		2017	2018
Tereny rolne, leśne i zadrzewienia			
Powierzchnia gruntów leśnych	ha	2 572,73*	2 572,73*
Lesistość	%	39,96*	39,96*
Obszary chronione			
Powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu	ha	267,0	267,0
Liczba pomników przyrody	szt.	7	7
Tereny zieleni			
Powierzchnia terenów parków	ha	4,10	4,10
Liczba zieleńców	szt.	6	6
Powierzchnia zieleńców	ha	8,20	8,20
Tereny zieleni ulicznej	ha	2,30	2,30
Tereny zieleni osiedlowej	ha	24,07	24,07
Powierzchnia cmentarzy	ha	6,60	6,60

Źródło: dane GUS

*dane Urzędu Miasta w Skarżysku-Kamiennej

6. Podsumowanie

"Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020 za lata 2017-2018" opracowany został jako realizacja wymogu wynikającego z art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018, poz. 799 ze zm.) nakładającego obowiązek sporządzania co 2 lata raportów z wykonania programów ochrony środowiska przez organ wykonawczy, które przedstawia się Radzie Miasta.

Raport został wykonany za okres od 01.01.2017r. do 31.12.2018r. zgodnie z obowiązującymi przepisami. Stan środowiska przedstawiono w oparciu o dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach oraz Głównego Urzędu Statystycznego – Bank Danych Regionalnych. Wiele wskaźników jakości środowiska nie jest monitorowanych rokrocznie i z tego powodu wynikała niemożność precyzyjnego określenia zmian. Działania zrealizowane przez gminę przedstawiono w oparciu o dane pozyskane z Urzędu Miasta w Skarżysku-Kamiennej.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna...” stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w gminie. Założeniem w tworzeniu programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach – od krajowego do gminnego – jest, aby ich realizacja doprowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewniła skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyła warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Działania i przedsięwzięcia zawarte w "Programie..." zmierzają w kierunku poprawy stanu środowiska, racjonalnego gospodarowania zasobami, w tym ograniczenia materiałochłonności, wodochłonności, energochłonności i emisji zanieczyszczeń. Szczególnym celem polityki ekologicznej jest ograniczanie szkodliwych czynników wpływających na zdrowie i zapobieganie zagrożeniom zdrowia poprzez poprawę stanu powietrza atmosferycznego, ochronę przed chemicznym zanieczyszczeniem gleb i wód, właściwą gospodarkę odpadami, ochronę przed hałasem oraz zapobieganie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska.

W Gminie Skarżysko-Kamienna w latach 2017 i 2018 zrealizowano przede wszystkim inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową (budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej) oraz zadania związane z kontynuacją systemu gospodarki odpadami i usuwaniem azbestu.

Racjonalne gospodarowanie środowiskiem i jego zasobami wymaga działań zwiększających świadomość ekologiczną mieszkańców. W tym zakresie konieczna jest współpraca Samorządu Gminy z Powiatem z samorządami gmin sąsiednich oraz organizacjami pozarządowymi. Z niniejszego "Raportu..." wynika, że gmina realizowała zadania związane z edukacją ekologiczną i informowaniem społeczeństwa o konieczności i celowości zadań ekologicznych (np. wprowadzania selektywnej zbiórki odpadów).

Wszystkie zawarte w "Programie..." zadania realizowane były w celu poprawy stanu ochrony środowiska na terenie Skarżyska-Kamiennej.

Reasumując: stan realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020” w latach 2017 i 2018 w ujęciu rzeczowym i finansowym jest na poziomie zaawansowanym, zrealizowano większość zaplanowanych inwestycji oraz wykonywano działania organizacyjne w ramach zadań własnych. Na wykonanie zadań

wydatkowano środki budżetu gminy, jak również pozyskano znaczne środki finansowe z zewnątrz (m.in. środki unijne i środki funduszy ochrony środowiska).